

[Holger Larsen.]

tiden ikke er inde nu til, at staten igennem øgede tilskud bringer lejen i nybyggeriet ned på 1950-niveauet, selvom det, når man skal tale om en virkelig udjævning af de forskellige lejeniveauer, måtte være målsætningen. De ændrede økonomiske forhold gør, at denne gennemgribende foranstaltning må stilles i bero, og det vil vel også være rigtigt at se, hvordan priserne i nybyggeriet vil stille sig fremover, når de ændrede belåningsforhold først rigtig slår igennem, de belåningsforhold, som blev gennemført ved valutaforliget i september. Under hensyn hertil og under hensyn til de ønsker, der har været fremme i udvalget, der behandler forslaget om forlængelse af leje- og boligstøtteloven, ønsket om stadigvæk at have en lov for hvert område, er det, at den højtærede minister nu her har fremsat dette forslag om ændringer i den bestående lejelov, men samtidig har bebudet en snarlig fremsættelse af forslag til lov om ændringer i boligstøtteloven.

De forslag, som tinget her behandler, skal medvirke til at formindske forskellen imellem lejen i det nye og det gamle byggeri, dels ved at man giver adgang til almindelige lejeforhøjelser, og dels ved at pålægge beboelsesejendomme en tillægsskat til staten, der ved at lægges oven på de gældende lejer medvirker til at hæve lejeniveauet i den ældre boligmasse. Det ville heroverfor have været rimeligt, om vi i udvalget, som nu også får boligstøtteloven til behandling, kunne undersøge mulighederne for på en eller anden måde at lempe de største lejestigninger, der i det sidste par år er forekommet i nybyggeriet på grund af materialestigninger og på grund af lønstigninger.

Når lovgivningen nu rører ved det lejestop, der har været gældende siden 1939, har det naturligvis sat sindene i bevægelse ude omkring, og det er kun naturligt, for der er jo ingen, der er begejstret for at få nye udgifter. Men det er helt umuligt at tro, at man stadigvæk kan holde et aflåset lejeniveau i den største del af vor boligmasse. 1939-niveauet kan simpelthen ikke fremover opretholdes; politisk er det umuligt, det vil sikkert vise sig ved den fortsatte debat, at det vil være helt håbløst at fremsætte forslag, som ville holde lejeniveauet af 1939 fast, og selv under det stop, der er

bestående, stiger jo lejen dels i kraft af de frivillige overenskomster — og på grund af at mængden af lejligheder ikke står i forhold til efterspørgslen, er frivilligheden jo så som så — dels er det muligt at hæve lejen i boligmassen ved genudlejning, og dels stiger den som følge af ombygninger og moderniseringer; fjernvarmeinstallation falder jo ind under moderniseringer, og i parentes bemærket forekommer de forhøjelser, der finder sted som følge af fjernvarmeinstallationerne, mig at være urimeligt høje. Alt dette bevirker, at selvom der siden 1939 fra lovgivningsmagten kun er givet tilladelse til en generel lejeforhøjelse på 5—6 pct., er lejen i førkrigstidsejendommene steget med 15 pct. efter boligministeriets udregning; Danmarks Lejerforbund beregner, at stigningen endda ligger på et par og tyve procent.

Når forholdene er således og man samtidig må erkende de højst uheldige virkninger af svælget imellem de to lejeniveauer ved, at boligmassen udnyttes slet, så vanskelighederne ved at komme bolignøden til livs øges, så kan de forslag, der fremsættes her, ikke afvises. Det er en alvorlig uretfærdighed, at en del af befolkningen — det gælder især de unge, der samtidig har udgifterne til at stifte bo — skal betale en meget høj leje, mens en anden del af befolkningen, der er så heldig at have en bolig i den gamle boligmasse og desuden i kraft af pristalsreguleringen af lønninger, hvori også huslejen indgår, får lønforhøjelser på denne konto, betaler en langt mindre husleje i forhold til indtægten nu end før. Det er jo således, at mens en ufaglært arbejder i 1939 brugte ca. 13,5 pct. af sin disponible indtægt — altså indtægten med fradraget af skat — til husleje, anvendte han i 1951 kun 7,1 pct., hvis han stadig boede i samme lejlighed.

Der er heller ikke nogen, der kan være interesseret i, at den gamle boligmasse ikke bliver således vedligeholdt, at den kan stå fremover. Vi erkender indenfor mit parti, at med de stigninger, der har fundet sted på materialer og arbejds løn, er det vanskeligt ud fra den leje, som er fastsat i 1939 og senere låset fast. Dette var vort synspunkt, da vi i 1951 gik med til den generelle lejeforhøjelse på 5 pct., og efter at vi behandlede spørgsmålet i 1951, har der jo